

Maturitní témata profilové zkoušky 2021/2022

Předmět: Psychologie

1) Psychologie jako věda

(Definice a předmět zájmu psychologie, vznik a vývoj psychologie, základní psychologické směry a disciplíny, metody výzkumu. Využití oboru psychologie při pedagogické práci s dětmi.)

2) Vnímání, představivost a fantazie

(Kognitivní procesy. Čítí a vnímání. Smysly a jejich funkce i omezení. Představivost a fantazie. Podpora rozvoje těchto procesů u dětí.)

3) Vědomí jako stav bdělosti.

(Úroveň vědomí, změněné stavy vědomí, návykové látky. Pozornost. Spánek a sny. Podmínky pro soustředěnou pozornost a odpočinek dětí v pedagogickém procesu.)

4) Myšlení a řeč.

(Definice, funkce a základní dělení procesu myšlení. Myšlenkové operace, řešení úloh. Kognitivní vývoj dle J. Piageta. Řeč jako nástroj myšlení, vývoj řeči. Jak rozvíjet myšlení a řeč v pedagogickém procesu.)

5) Paměť a učení.

(Definice paměti, fáze a základní dělení, faktory zlepšující paměť. Druhy učení, klasické a operantní podmiňování. Jak vytvářet podmínky pro efektivní učení.)

6) Psychické jevy, osobnost a typologie osobnosti.

(Psychické jevy – procesy, stavy, vlastnosti a předpoklady. Definice osobnosti, typologie - Eysenckův model osobnosti. Využití v pedagogické praxi.)

7) Temperament, charakter a postoje.

(Definice temperamentu a charakteru, jejich podmíněnost. Základní typologie osobnosti dle temperamentu. Tvorba a druhy postojů, hodnotová orientace. Podpora morálního rozvoje dětí pedagogem.)

8) Emoce.

(Definice, funkce a dělení emocí. Emoce jako základ učení, emoční inteligence, role emocí v životě a vývoji dítěte. Podpora emočního rozvoje dětí pedagogem. Práce s emocemi dětí.)

9) Inteligence.

(Definice a druhy inteligence, pásma inteligence, způsob měření a testování (IQ, EQ testy). Význam inteligence dítěte v pedagogickém procesu.)

10) Poruchy osobnosti.

(Psychopatologie a normalita. Základní dělení poruch. Vybrané poruchy a jejich charakteristika (demence, schizofrenie, fobie, závislosti, poruchy příjmu potravy...). Diagnostika a léčba. Přístup pedagoga.)

11) Základní potřeby a jejich naplňování.

(Základní dělení potřeb. Maslowova pyramida potřeb. Subdeprivace a deprivace v životě dítěte. Proces individuace a seberealizace dítěte. Přístup pedagoga k naplňování základních potřeb dítěte.)

12) Verbální a neverbální komunikace.

(Definice, funkce a model komunikace. Prostředky neverbální komunikace. Základy efektivní komunikace. Podpora rozvoj komunikace pedagogem, poskytování a přijímání zpětné vazby, aktivní naslouchání.)

13) Náročná životní situace v životě dítěte.

(Frustrace, stres, subdeprivace, deprivace. Fáze vyrovnávání a obranné mechanismy. NŽS očima dítěte: rozvod, stěhování, školní neúspěšnost. Role pedagoga v těchto situacích.) **Vývojová psychologie.**

(Definice vývoje, činitelé psychologického vývoje, metody vývojové psychologie. Základní periodizace vývoje. Využití poznatků vývojové psychologie při práci pedagoga.)

14) Determinanty a periodizace psychického vývoje.

(Genotyp, fenotyp, zrání, učení. Vývojové teorie (Piaget, Erikson, Freud). Vývoj osobnosti v extrémních podmínkách izolace: „vlčí děti“. Přístup pedagoga k zákonitým procesům zrání a učení.)

15) Vývoj dítěte v období od početí do tří let věku dítěte.

(Kognitivní a psychosociální vývoj, vývojové krize a úkoly daného období. Vztah pedagoga a dítěte daného věku, podpora individuálního rozvoje dítěte.)

16) Charakteristika vývoje dítěte předškolního věku.

(Kognitivní a psychosociální vývoj, vývojové krize a úkoly daného období. Školní zralost a připravenost. Vztah pedagoga a dítěte daného věku, podpora individuálního rozvoje dítěte.)

17) Charakteristika vývoje dítěte školního věku a v období puberty.

(Kognitivní a psychosociální vývoj, vývojové krize a úkoly daného období. Vztah pedagoga a dítěte daného věku, podpora individuálního rozvoje dítěte.)

18) Rodina a její vliv na vývoj dítěte. Porucha funkcí rodiny. Syndrom CAN.

(Základní definice a funkce rodiny. Porucha funkcí rodiny, dopad na vývoj dítěte. Syndrom CAN: vymezení pojmu, základní příznaky, řešení. Role pedagoga v situaci vážného ohrožení psychického vývoje dítěte.)

19) Socializace a sociální skupiny.

(Definice socializace, sociální skupiny a jejich dělení. Sociální učení a vývoj dítěte ve vztahu ke společnosti. Kohlbergova stádia morálního vývoje. Role pedagoga v procesu socializace dítěte.)

20) Poruchy chování dítěte.

(Vymezení poruch chování. Příčiny, prevence a diagnostika - lež, záškoláctví, šikana, agresivita. Role a možnosti pedagoga.)

21) Psychologie handicapu.

(Definice handicapu. Tělesné a mentální postižení, smyslová postižení, autismus. Přístup pedagoga k dětem s handicapem.)

22) Nemoc v životě člověka.

(Vliv nemoci na život dítěte. Příčiny, průběh, léčba a prevence onemocnění: DMO, epilepsie, psychosomatická onemocnění. Nemoc a hospitalizace dítěte. Přístup pedagoga k vážně nemocným dětem.)

23) Syndrom vyhoření.

(Definice syndromu vyhoření. Příčiny, diagnostika, léčba a prevence. Sebereflexe: zpětná vazba v procesu sebereflexe, motivace pracovníka, podmínky a prostředí pracovního života.)

Zpracováno: 26. 10. 2021